

dosarul nr. 2ra-1566/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), judecătorul: A. Negru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecătorii: V. Mihaila, V. Sîrbu, A. Minciuna

ÎNCHEIERE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Luiza Gafton
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Chiriac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral în sumă de 10000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a admis cererea de apel declarată de către Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu,

c o n s t a ț ă :

La 19 decembrie 2016, Viorica Chiriac a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 Euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că, la 16 iunie 2008 s-a adresat în Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău cu o cerere de chemare în judecată împotriva Spitalului Clinic Municipal de Copii nr. 1, Rodica Ovcearenco, Nelea Zubarciuc, Ludmila Munteanu, Elena Ionel și Nicolaie Kiskin cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Reclamanta a menționat că până la moment cererea de chemare în judecată nu a fost examinată definitiv.

Invocând prevederile art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, încheiată la 4 noiembrie 1950 și ratificată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1298-XIII din 24 iulie 1997, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, reclamanta a punctat că,

dreptul său la examinarea cauzei într-un termen rezonabil a fost încălcat prin durata excesivă a procesului de peste 8 ani și 6 luni. Totodată a invocat și prevederile art. 2 alin. (1) din Legea (nr.87 din 21 aprilie 2011, publicată în M.O. la 01 iulie 2011, Nr. 107-109, art. Nr: 282) privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești care indică că orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. În acest sens a menționat că instanța de judecată este obligată a constata încălcarea dreptului său subiectiv la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată împotriva Spitalului Clinic Municipal de Copii nr. 1, Rodica Ovcearencu, Nelea Zubarciuc, Ludmila Munteanu, Elena Ionel și Nicolaie Kiskin privind repararea prejudiciului material și moral.

Reclamanta a mai invocat și prevederile art.2 alin.(6) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în care se menționează că mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant coraborate cu prevederile art. 1398; 1422; 1423 din Codul Civil, și în acest sens susține că instanța de judecată urmează a încasa din contul bugetului de stat în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 euro.

Reclamanta a menționat că, quantumul prejudiciului moral acordat trebuie să fie corelat cu practica CtEDO care în cazuri similare a acordat cu titlu de daune morale sume analogice, și la stabilirea quantumului prejudiciului moral instanțele de judecată urmează să se conducă de practica CtEDO și recomandările CSJ nr.6 prin care se stipulează univoc quantumul prejudiciului moral care urmează a fi încasat în litigiile încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil.

Reclamanta a indicat că, instanțele de judecată urmează să motiveze în hotărârea care va fi adoptată, circumstanțele care justifică derogarea de la practica CtEDO și recomandările CSJ nr.6 la examinarea litigiului din speță.

Bazându-se de prevederile art.6 din CEDO; art.art.5- 7; 83; 85; 90; 94; 123; 166; 167 din CPC al RM; art.art.8;11; 14; 1398; 1399; 1422; 1423 din Codul civil; art.art.32 alin.(2) din Legea nr.793 din 10 februarie 2000 și Legii nr.87 din 21 aprilie 2011, Viorica Chiriac a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată din 16 iunie 2008 din Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

repararea din bugetul de stat a prejudiciului moral în sumă de 10000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial, fiind constatată încălcarea dreptului Vioricăi Chiriac la examinare în termen rezonabil a cauzei civile inițiate la cererea de chemare în judecată formulată de Sergiu Chiriac și Viorica Chiriac către SCM pentru Copii nr. 1, Rodica Ovciarenco, Nelea Zubarciuc, Ludmila Muntean, Elena Ionel, Nicolae Kiskin privind încasarea prejudiciului material și moral, manifestată prin examinarea pricinii respective în perioada 23 iunie 2008 – prezent; încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul Vioricăi Chiriac suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de examinare a pricinii civile inițiate la cererea de chemare în judecată formulată de Sergiu Chiriac și Viorica Chiriac către SCM pentru Copii nr. 1, Rodica Ovciarenco, Nelea Zubarciuc, Ludmila Muntean, Elena Ionel, Nicolae Kiskin. În rest acțiunea civilă, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 16 martie 2017, Ministerului Justiției al Republicii Moldova a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) și emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

La 22 martie 2017 Viorica Chiriac a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) prin care a solicitat, admiterea apelului, casarea ca neîntemeiată a hotărârii instanței de fond în partea respingerii cerințelor cu modificarea acesteia în acest sens și încasarea din contul intimatului în beneficiul său cu titlu de prejudiciu moral suma de 10000 euro și compensarea cheltuielilor de judecată suportate la examinarea cauzei în instanța de apel.

Prin încheierea din 01 iunie 2017 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost acordat apelantului termen de 10 zile din data recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume depunerea apelului motivat.

La 01 septembrie 2017 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus cerere de apel motivată cu reiterarea solicitărilor inițiale.

Prin decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, admis apelul declarat de Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, modificată hotărârea din 15 martie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), în partea încasării prejudiciului moral și emisă în această parte o nouă hotărâre prin care se încasează din bugetul de Stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Vioricăi Chiriac suma de 60 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest hotărârea primei instanțe, se menține.

În susținerea soluției date, instanța de apel a concluzionat justă concluzia primei instanțe cu privire la constatarea încălcării dreptului Vioricăi Chiriac la examinare în termen rezonabil a pricinii civile inițiate la cererea de chemare în judecată formulată de Sergiu Chiriac și Viorica Chiriac către SCM pentru Copii nr. 1, Rodica Ovciarenco, Nelea Zubarciuc, Ludmila Muntean, Elena Ionel, Nicolae Kiskin la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, or, durata examinării cauzei în perioada 23 iunie 2008 până în prezent, este nerezonabilă, fiind foarte îndelungată.

Totodată, Colegiul civil conchide că suma de 60000 lei este în măsură de a atenua suferințele psihice și fizice cauzate Vioricăi Chiriac, fiind una echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suferit, iar pretenția de încasare a cheltuielilor de judecată urmează a fi respinsă ca nefondată, deoarece nu au fost prezentate careva dovezi incontestabile, prin care s-ar fi confirmat faptul că pe toată durata examinării prezentei pricini, apelanta/reclamanta a suportat anumite cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 22 iunie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 15 martie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată, iar în cazul stabilirii acțiunii ca întemeiate, modificarea deciziei instanței de apel în dosarul la acțiunea Vioricăi Chiriac împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești în sensul constatării încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești drept o satisfacție echitabilă suficientă a prejudiciului moral suportat (f.d.1-5, Vol. II).

În motivarea recursului recurentul a menționat că nu este de acord cu decizia din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 15 martie 2017 a Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani), le consideră neîntemeiate și pasibile de a fi casate, deoarece instanța ierarhic inferioară a dat o apreciere eronată normelor de drept și a aplicat eronat jurisprudența Curții Europene.

La 02 iulie 2018 Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel prin care a solicitat, admiterea recursului, casarea deciziei din 25 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii cerințelor cu modificarea în acest sens și încasarea de la intimat în beneficiul recurenteii a prejudiciului moral în sumă de 10000 euro.

În susținerea cererii de recurs, recurenta a indicat că instanța de apel a interpretat și aplicat greșit normele de drept material, fapt ce a dus la stabilirea eronată a cuantumului prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 aprilie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 26 aprilie 2018, confirmare despre recepționarea acesteia de către părți la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursurile, declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 22 iunie 2018 și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu la 02 iulie 2018, se consideră depuse în termen.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de

administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyanyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, iar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursurile, declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Viorica Chiriac reprezentată de avocatul Serghei Mocanu, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Visternicean